

Vận dụng quan điểm của Hồ Chí Minh về báo chí trong công tác thông tin tuyên truyền chủ quyền Việt Nam tại hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa

TS LÊ NHỊ HÒA*

1. Trong quá trình hoạt động cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh sớm nhận rõ báo chí là một vũ khí sắc bén, một phương tiện cần thiết để tuyên truyền, tổ chức quần chúng tham gia đấu tranh cách mạng, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Từ thực tiễn hoạt động cách mạng phong phú và sáng tạo, Hồ Chí Minh đã tham gia sáng lập nhiều tờ báo trong nước và quốc tế, viết hàng nghìn bài báo để truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin về nước, tuyên truyền tư tưởng cách mạng, vận động, tập hợp và tổ chức đông đảo quần chúng nhân dân tham gia đấu tranh giải phóng dân tộc. Trong thời gian hoạt động tại Pháp, Người tích cực tham gia viết bài trên các báo của phong trào công nhân và cộng sản Pháp, tiêu biểu là báo *L'Humanité* (Nhân đạo)¹ - cơ quan ngôn luận của Đảng Cộng sản Pháp, báo *Lavie Ouvriera* (Đời sống thợ thuyền) - cơ quan của Tổng Liên đoàn Lao động Pháp... Năm 1922, cùng với một số nhà cách mạng ở các nước thuộc địa, Hồ Chí Minh tham gia sáng lập báo *Le Paria* (Người cùng khổ) - cơ quan tuyên truyền của Hội Liên hiệp thuộc địa. Báo *Le Paria* (xuất bản bằng tiếng Pháp, số đầu tiên ra ngày 1 - 4 - 1922) là

diễn đàn của nhân dân các thuộc địa, là tờ báo đầu tiên trong lịch sử đấu tranh của các dân tộc thuộc địa chống lại chủ nghĩa thực dân².

Tại diễn đàn Đại hội V Quốc tế Cộng sản (7 - 1924), Hồ Chí Minh nêu rõ vai trò và nhiệm vụ của báo chí cộng sản trong việc tuyên truyền đường lối cách mạng vô sản ở các nước thuộc địa: "Báo chí cộng sản chủ nghĩa có nhiệm vụ làm cho các chiến sĩ của chúng ta hiểu rõ vấn đề thuộc địa, làm thức tỉnh sự đồng tình, hưởng ứng của quần chúng lao động ở các nước thuộc địa, tranh thủ họ tham gia sự nghiệp của chủ nghĩa cộng sản"³. Với việc thành lập báo *Thanh Niên*, tờ báo cách mạng đầu tiên ở Việt Nam, (xuất bản số 1 ngày 21 - 6 - 1925)⁴, Hồ Chí Minh là người sáng lập nền báo

1. Báo *L'Humanité* (Nhân đạo), tờ báo hàng ngày của Đảng xã hội Pháp, ra đời năm 1904. Sau Đại hội lần thứ XVIII Đảng xã hội Pháp tháng 12 - 1920 (Đại hội Tua), Báo *L'Humanité* (Nhân đạo) trở thành cơ quan ngôn luận chính thức của Đảng Cộng sản Pháp.

2. Nguyễn Thành: *Sự nghiệp báo chí của Chủ tịch Hồ Chí Minh*, Nxb VH - TT, H, 1995, tr. 56.

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập* (xuất bản lần thứ ba), t. 1 (1912 - 1924), Nxb CTQG - Sự Thật, H, 2011, tr. 300.

4. Năm 1985, Ban Bí thư Trung ương Đảng quyết định lấy ngày 21 - 6 hàng năm là "Ngày Báo chí Việt Nam", (1985), *Văn kiện Đảng: Toàn tập*, t. 46, Nxb CTQG, H, 2006, tr.23.

chí cách mạng Việt Nam. Cùng với tác phẩm *Đường Kách mệnh*, báo *Thanh Niên* (cơ quan của Tổng bộ Hội Việt Nam cách mạng thanh niên) đã góp phần quan trọng vào việc truyền bá lý luận Mác - Lênin vào phong trào công nhân và phong trào yêu nước Việt Nam, chuẩn bị các điều kiện về chính trị, tư tưởng, lý luận và tổ chức để tiến tới thành lập chính đảng của giai cấp công nhân Việt Nam đầu những năm 1930. Dưới sự chủ trì của Người, Hội nghị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam đã thông qua các văn kiện quan trọng của Đảng, trong đó có quyết định: “Ban Trung ương có thể xuất bản một tạp chí lý luận và ba tờ báo tuyên truyền” của Đảng⁵.

Tự nhận “là một người có nhiều duyên nợ với báo chí”, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến hoạt động của báo chí, coi trọng vai trò đặc biệt quan trọng của báo chí. “Báo chí là một vũ khí cực kỳ sắc bén được Chủ tịch Hồ Chí Minh sử dụng và phát huy hiệu lực hết sức to lớn của nó, phối hợp với các hoạt động khác, làm xoay chuyển chế độ, thức tỉnh và động viên quần chúng đứng lên đánh đổ kẻ thù và xây dựng xã hội mới, tự do và hạnh phúc”⁶. Ngay sau Cách mạng Tháng Tám thành công, trên cương vị Chủ tịch nước Việt Nam dân chủ cộng hòa, Hồ Chí Minh đã thành lập Bộ Tuyên truyền, Đài Phát thanh Tiếng nói Việt Nam (7 - 9 - 1945), Thông tấn xã Việt Nam (15 - 9 - 1945)... Bản Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam dân chủ cộng hòa do Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc tại Quảng trường Ba Đình lịch sử đã được bản tin đầu tiên của Thông tấn xã Việt Nam phát đi trong cả nước và toàn thế giới⁷. Văn kiện lịch sử này được đăng lần đầu trên các báo *Cứu quốc* (số 36, ngày 5 - 9 - 1945), báo *Độc lập* (ngày 7 - 9 - 1945), báo *Cờ giải phóng* (ngày 12 - 9 - 1945)...⁸.

Chủ tịch Hồ Chí Minh nhiều lần nêu rõ: báo chí cách mạng Việt Nam là một bộ phận của công tác tư tưởng đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng, phục vụ lợi ích của Tổ quốc và nhân dân. “Tờ báo Đảng là như những lớp huấn luyện giản đơn, thiết thực và rộng khắp. Nó dạy bảo chúng ta những điều cần biết làm về tuyên truyền, tổ chức, lãnh đạo và công tác. Hàng ngày nó giúp nâng cao trình độ chính trị và năng suất công tác của chúng ta”⁹. Người đòi hỏi báo chí cách mạng phải có tính tư tưởng, tính chiến đấu, tính chân thật, tính khoa học, tính nhân dân. Cách thể hiện trên báo chí phải giản dị, thiết thực nhưng hết sức phong phú, sinh

động, bám sát thực tiễn cuộc sống nhân dân. “Để làm trọn nhiệm vụ tuyên truyền, tổ chức, hướng dẫn, thì các báo chí ta cần phải gần gũi quần chúng hơn nữa, đi sâu vào công việc thực tế hơn nữa, cách làm việc của các báo chí phải cải thiện hơn nữa”¹⁰.

Từ quan điểm làm báo là để “chống thực dân, đế quốc, chống phong kiến, địa chủ, tuyên truyền độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội”¹¹, Hồ Chí Minh luôn chú trọng giáo dục đội ngũ cán bộ những người làm báo cần nhận rõ nhiệm vụ báo chí là phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng, phục vụ Tổ quốc. “Đối với những người viết báo chúng ta: cái bút là vũ khí sắc bén, bài báo là tờ hịch cách mạng để động viên quần chúng đoàn kết đấu tranh, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, chống chủ nghĩa đế quốc, vì độc lập dân tộc, tiến bộ xã hội và hòa bình thế giới”¹². Báo chí phải là lực lượng tiên phong trên mặt trận tư tưởng, là công cụ chiến đấu sắc bén của Đảng, người bạn gần gũi, đáng tin cậy của nhân dân. Các tác phẩm báo chí phải thể hiện tinh chiến đấu mạnh mẽ, là vũ khí sắc bén để khẳng định, bảo vệ cái đúng, bảo vệ lẽ phải; đồng thời đấu tranh phê phán, lên án cái sai một cách khách quan, chính xác, kịp thời.

Những quan điểm về báo chí và hoạt động báo chí của Chủ tịch Hồ Chí Minh để lại những giá trị tư tưởng về vai trò, chức năng, nhiệm vụ của báo chí, về đường lối chính trị của báo chí, lập trường, trách nhiệm của người làm báo, về xây dựng đạo đức, phong cách người làm báo. Báo chí cách mạng Việt Nam trở thành vũ khí tư tưởng sắc bén của Đảng, của chế độ trong công tác tuyên truyền, giáo dục toàn Đảng, toàn dân và toàn quân đoàn kết, vượt qua khó khăn, thách thức trong quá trình xây dựng đất nước và bảo vệ Tổ quốc.

2. Trước những diễn biến phức tạp và tranh chấp chủ quyền trên Biển Đông, cuộc đấu tranh của Việt Nam để bảo vệ chủ quyền trên hai quần đảo Hoàng Sa, Trường

5. Văn kiện Đảng: *Toàn tập*, t. 2 (1930), Nxb CTQG, H, 2002, tr.12.

6. Nguyễn Thành: *Sự nghiệp báo chí của Chủ tịch Hồ Chí Minh*, Nxb Văn hóa - Thông tin, H, 1995, tr.12.

7. Thế Tập và Kim Oanh: *Bác Hồ - Nhà báo cách mạng vĩ đại*, Nxb Sự Thật, H, 1985, tr.30.

8. Hồ Chí Minh: *Toàn tập* (xuất bản lần thứ ba), t. 4 (1945 - 1946), Nxb CTQG - Sự Thật, H, 2011, tr. 595.

9. *Sđđ*, t. 8, tr. 514.

10. *Sđđ*, tr. 464.

11. *Sđđ*, t. 12, tr.171.

12. *Tư tưởng Hồ Chí Minh về báo chí xuất bản*, Nxb CTQG, H, 2010, tr.140.

Sa đã và đang gặp nhiều khó khăn, thách thức to lớn. Việt Nam chủ trương đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển, đảo thiêng liêng và lợi ích quốc gia trên biển bằng các biện pháp hòa bình, dựa trên luật pháp quốc tế, phát huy sức mạnh tổng hợp của các lực lượng, các phương tiện, các biện pháp về chính trị, tư tưởng, kinh tế, pháp lý và ngoại giao, trong đó *công tác thông tin, tuyên truyền là một mặt trận có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, cấp thiết và lâu dài*. “Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền, giáo dục nâng cao ý thức trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, của các cấp, các ngành, của mỗi cán bộ, đảng viên và từng người dân đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc”¹³. Vận dụng quan điểm Hồ Chí Minh về vai trò của báo chí, công tác thông tin, tuyên truyền chủ quyền Việt Nam trên hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa cần chú ý một số vấn đề sau:

Thứ nhất, công tác thông tin, tuyên truyền trên báo chí góp phần nâng cao nhận thức đầy đủ, đúng đắn chủ quyền biển, đảo cho các tầng lớp nhân dân; tạo sự thống nhất cao trong xã hội về đấu tranh bảo vệ chủ quyền Việt Nam ở hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

Là một bậc thầy về báo chí, Hồ Chí Minh luôn yêu cầu đội ngũ những người làm báo phải trả lời các câu hỏi: “Viết cho ai? Mục đích viết để làm gì? Viết cái gì? Viết như thế nào” để báo chí làm tròn trọng trách là người tuyên truyền, giáo dục, giác ngộ, tổ chức, cổ vũ quần chúng nhân dân; đấu tranh phản bác các thông tin, quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ vững chắc trận địa tư tưởng của Đảng. Tại Đại hội lần thứ hai Hội Nhà báo Việt Nam, Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Báo chí của ta thì cần phải phục vụ nhân dân lao động, phục vụ chủ nghĩa xã hội, phục vụ cho đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà, cho hòa bình thế giới. Chính vì thế cho nên tất cả những người làm báo phải có lập trường chính trị vững chắc. Chính trị phải làm chủ. Đường lối chính trị đúng thì những việc khác mới đúng được. Cho nên các báo chí của ta đều phải có đường lối chính trị đúng. Báo chí ta không phải để cho một số ít người xem, mà để phục vụ nhân dân, để tuyên truyền giải thích đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ, cho nên phải có tính chất quần chúng và tinh thần chiến đấu”¹⁴.

Trong *Thư gửi lớp học viết báo Huỳnh Thúc Kháng*, Người nêu rõ: “Nhiệm vụ của tờ báo là tuyên truyền, cổ động, huấn luyện, giáo dục và tổ chức dân chúng, để đưa dân chúng đến mục đích chung. Tôn chỉ của tờ báo

là đoàn kết toàn dân, thi đua ái quốc. Đối tượng của tờ báo là đại đa số dân chúng”¹⁵. Vì vậy, cách viết bài báo phải đơn giản, dễ hiểu, ngôn ngữ phải trong sáng, tránh dùng từ nước ngoài... Việc xác định đúng đối tượng phục vụ của báo chí cũng có nghĩa là nhà báo phải biết chọn lựa những nội dung gì nên viết, cái gì không nên viết. Viết phục vụ nhân dân thì nhất định phải chọn cái gì có lợi cho dân và phục vụ cách mạng.

Từ thực tế nhận thức về vị trí, vai trò của biển, đảo trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc của các cấp, các ngành và nhân dân chưa đầy đủ, công tác thông tin, tuyên truyền trên báo chí cần đi đầu trong việc nâng cao hiểu biết của nhân dân về vùng đặc quyền kinh tế Việt Nam trên Biển Đông, về cơ sở lịch sử, căn cứ pháp lý khẳng định chủ quyền Việt Nam trên hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Báo chí cần tích cực tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về chủ quyền, lãnh thổ của đất nước, làm cho mọi người dân nhận thức đúng đắn về chủ quyền quốc gia, chủ quyền lãnh hải với nội dung toàn diện cả về chính trị, kinh tế, văn hóa, quốc phòng, an ninh, đối ngoại... Thông qua các loại hình báo chí (báo in, báo nói, báo hình, báo điện tử tiếng Việt, tiếng các dân tộc thiểu số hoặc bằng tiếng nước ngoài), người dân biết được về mọi mặt tình đất nước và thế giới, các chủ trương, chính sách, đường lối của Đảng và Nhà nước.

Các cơ quan báo chí cần chủ động định hướng dư luận trong thông tin, tuyên truyền, góp phần để cộng đồng quốc tế hiểu, ủng hộ quan điểm, lập trường của nhà nước Việt Nam về vấn đề Biển Đông và chủ quyền của Việt Nam đối với hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa. “Chúng ta đấu tranh trên cơ sở pháp lý của quốc tế; giới thiệu, tuyên truyền, tài liệu chứng cứ về chủ quyền Hoàng Sa, Trường Sa. Chúng cứ chúng ta có đầy đủ nhưng người dân chưa hiểu hết. Do đó, báo chí, đặc biệt là báo Đảng cần phải có trách nhiệm thông tin, tuyên truyền”¹⁶. Trên cơ sở những căn cứ pháp lý và bằng chứng lịch sử khẳng định chủ quyền của Việt Nam ở hai quần đảo Hoàng Sa và Trường

13. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb CTQG, H, 2016, tr. 150.

14. Hồ Chí Minh: *Toàn tập* (xuất bản lần thứ ba), t. 12 (1959 - 1960), Nxb CTQG - Sự Thật, H, 2011, tr. 166 - 167.

15. *Sđđ*, tr. 102.

16. Hoàng Hữu Lượng: *Tham luận tại Hội thảo Báo Đảng khu vực miền Trung - Tây Nguyên lần thứ 5 (2015)*, *Đồng thuận và phát triển*, Đặc san Báo Đà Nẵng 12 - 2015, tr. 85.

Sa thuộc, công tác thông tin, tuyên truyền trên báo chí tạo sự nhất trí cao trong toàn Đảng, toàn dân, *sự đồng thuận trong xã hội, củng cố niềm tin, ý chí* trong đấu tranh giữ vững chủ quyền biển đảo, toàn vẹn lãnh thổ quốc gia. Đây là một trong những sứ mệnh cơ bản của công tác thông tin, tuyên truyền, đòi hỏi báo chí và hoạt động báo chí phải đổi mới nội dung và hình thức, nâng cao chất lượng, hiệu quả thông tin, tuyên truyền đáp ứng yêu cầu cuộc đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển, đảo Việt Nam.

Thứ hai, công tác thông tin, tuyên truyền trên báo chí phản ánh trung thực, khách quan sự thật về lịch sử chủ quyền Việt Nam ở hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa; quan điểm, chủ trương của Việt Nam về giải quyết các tranh chấp trên Biển Đông.

Quan điểm của Hồ Chí Minh về báo chí không chỉ nêu lên mục đích viết báo mà còn nêu lên những phương hướng cả về nội dung, hình thức và phương pháp sưu tầm tài liệu, xác định đề tài, thể hiện nội dung các bài viết. Mục đích cuối cùng của bài viết là thuyết phục người đọc, người nghe, người xem, cổ vũ, giáo dục, thuyết phục mọi người hành động và đấu tranh vì đất nước, vì sự nghiệp cách mạng. Người nhấn mạnh: “Vai trò quan trọng của những cán bộ làm báo và cán bộ nghệ thuật trong việc phục vụ phong trào thi đua yêu nước và công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội”; yêu cầu những người làm báo phải “miêu tả cho hay, cho chân thật và cho hùng hồn... Đó cũng là một trách nhiệm của các cán bộ văn nghệ góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà”¹⁷. Báo chí phải phản ánh chân thật, trung thực khách quan, dựa trên nguồn tư liệu đầy đủ và sự phân tích sâu sắc để thuyết phục, lôi cuốn người đọc, người xem. “Tuyên truyền, anh em nên chú ý một điều này nữa là bao giờ ta cũng cũng tôn trọng sự thật. Có nói sự thật thì việc tuyên truyền của mình mới có nhiều người nghe”¹⁸.

Trong đấu tranh bảo vệ chủ quyền Việt Nam ở hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa, báo chí là một mũi xung kích trên mặt trận thông tin, tuyên truyền, cung cấp các thông tin trung thực, khách quan về tình hình biển đảo, giúp dư luận thế giới hiểu rõ về cuộc đấu tranh chính nghĩa của Việt Nam. Công tác thông tin, tuyên truyền cung cấp, giới thiệu các nguồn tư liệu có giá trị và những chứng cứ lịch sử khẳng định chủ quyền Việt Nam tại các quần đảo

Hoàng Sa và Trường Sa. Các cơ quan báo chí chủ động đăng tải các bài viết có tính lý luận, có luận chứng, cung cấp thông tin xác thực, giúp định hướng dư luận trong thông tin về chủ quyền biển đảo Việt Nam. Công tác thông tin, tuyên truyền chủ quyền biển đảo truyền tải thông điệp về hòa bình của Việt Nam đến thế giới, làm rõ quan điểm, chủ trương của Đảng, Nhà nước Việt Nam trong giải quyết tranh chấp trên Biển Đông bằng giải pháp hòa bình, dựa trên luật pháp quốc tế và Công ước của Liên Hợp Quốc về Luật Biển năm 1982.

Thứ ba, công tác thông tin, tuyên truyền trên báo chí tranh thủ sự đồng tình, ủng hộ của dư luận quốc tế trong cuộc đấu tranh bảo vệ chủ quyền Việt Nam ở hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng sự đoàn kết, giúp đỡ quốc tế, luôn chú trọng “mở rộng tập hợp lực lượng quốc tế, thêm bạn bớt thù” với phương châm: “làm cho nước mình ít kẻ thù và nhiều bạn đồng minh hơn hết”¹⁹ để tập hợp lực lượng quốc tế.

Các loại hình báo chí là công cụ, phương tiện truyền bá thông tin đến công chúng rộng rãi, đưa thông tin Việt Nam ra với bạn bè quốc tế và giúp bạn bè quốc tế hiểu rõ hơn về chủ quyền biển đảo Việt Nam, về đất nước, lịch sử, con người Việt Nam, quá trình xác lập và thực thi chủ quyền của Việt Nam trên hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa. Công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại trên báo chí nêu cao ngọn cờ chính nghĩa, làm cho nhân dân thế giới hiểu rõ chứng cứ lịch sử và cơ sở pháp lý về chủ quyền biển đảo của Việt Nam; hiểu rõ giải pháp hòa bình, thương lượng dựa trên cơ sở luật pháp quốc tế; đồng thời tăng cường đoàn kết với nhân dân các nước trong khu vực và trên thế giới, trong đó có nhân dân Trung Quốc. Công tác thông tin, tuyên truyền tạo sự đồng tình, ủng hộ của dư luận và cộng đồng quốc tế, của nhân dân thế giới (trong đó có nhân dân Trung Quốc) hiểu rõ cuộc đấu tranh chính nghĩa của Việt Nam trong bảo vệ chủ quyền ở hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa; lập trường, thái độ, cách ứng xử

17. Hồ Chí Minh: *Toàn tập* (xuất bản lần thứ ba), t. 13 (1961 - 1962), Nxb CTQG - Sự thật, H, 2011, tr.391 - 392.

18. *Sđđ*, t. 4, tr. 172.

19. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, t. 8 (1945 - 1947), Nxb CTQG, H, 2000, tr. 27.

hòa bình, hợp tác, có trách nhiệm, cùng phát triển của Việt Nam đối với khu vực Biển Đông.

Thứ tư, công tác thông tin, tuyên truyền trên mặt trận báo chí góp phần đấu tranh phản bác các luận điệu xuyên tạc xuyên tạc lịch sử chủ quyền Việt Nam trên hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

Theo quan điểm Hồ Chí Minh, báo chí là một mặt trận đấu tranh về tư tưởng, nhận thức và người làm báo phải là một chiến sĩ kiên cường trên mặt trận báo chí. “Để quốc Pháp - Mỹ không những chiến tranh xâm lược bằng quân sự, chúng còn chiến tranh bằng tuyên truyền... Chúng dùng đủ mọi cách, mọi dịp để tuyên truyền, để hòng phá hoại tâm lý và tinh thần của nhân dân ta... Thế mà có nhiều cán bộ ta xem khinh việc tuyên truyền của địch... như vậy là lầm to, là chủ quan khinh địch, là rất nguy hiểm, là để một thứ vũ khí rất sắc bén cho địch chống lại ta... Trách nhiệm của mỗi cán bộ, của mỗi người yêu nước, là tìm mọi cơ hội, dùng mọi hình thức, để đập tan tuyên truyền giả dối và thâm độc của địch. Chúng ta phải đánh thắng địch về mặt tuyên truyền, cũng như bộ đội ta đã thắng địch về mặt quân sự”²⁰. Nói chuyện tại Đại hội lần thứ ba Hội Nhà báo Việt Nam (ngày 8 - 9 - 1962), Hồ Chí Minh nêu rõ: “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ”²¹, báo chí phải thực sự là lực lượng đi đầu, phải thực sự là “vũ khí sắc bén trong sự nghiệp phò chính, trừ tà”, đấu tranh hiệu quả chống lại các luận điệu tuyên truyền sai trái, chống phá từ bên ngoài, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ, bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ đất nước.

Trong đấu tranh bảo vệ chủ quyền Việt Nam ở hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa, báo chí là một mũi xung kích trên mặt trận thông tin, tuyên truyền, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, xuyên tạc quan điểm, chủ trương của Đảng và Nhà nước trong việc giải quyết các vấn đề liên quan đến chủ quyền biển đảo Việt Nam. “Báo chí đã có vai trò quan trọng trong việc định hướng dư luận; vừa đấu tranh, phản bác những luận điệu xuyên tạc, phản động của các thế lực thù địch, vừa tuyên truyền nâng cao nhận thức, định hướng hành động của bạn đọc, của công chúng về chủ quyền Việt Nam. Chính vì vậy, dù là cơ quan ngôn luận của một tỉnh, thành phố hay ngành, đoàn thể; dù là địa phương có vùng

biển, đảo thuộc chủ quyền Việt Nam hay ở trong nội địa..., tuyên truyền về chủ quyền Việt Nam luôn hiện diện một cách thống nhất trên mỗi tờ báo và luôn được các cơ quan báo chí đẩy mạnh thực hiện. Bởi ở đó có một sự thống nhất về chủ quyền, sự thống nhất về ý chí và hành động”²². Cần có chiến lược thông tin, tuyên truyền đối ngoại đúng đắn để nhân dân thế giới, trong đó có nhân dân Trung Quốc có cái nhìn khách quan về sự thật không thể phủ nhận là từ lâu đời, các nhà nước Việt Nam đã xác lập, thực thi chủ quyền đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa phù hợp với các quy định liên quan của luật pháp quốc tế; lãnh thổ Trung Quốc từ bao đời nay, điểm cực Nam ở đảo Hải Nam, không có quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Cùng với việc triển khai mạnh mẽ, chủ động mặt trận đấu tranh ngoại giao, nhất là ngoại giao pháp lý trên các diễn đàn và trong các tổ chức khu vực, quốc tế, cần kịp thời đấu tranh phản bác lại những thông tin sai lệch về chủ quyền Việt Nam ở Hoàng Sa và Trường Sa, đấu tranh làm rõ sự vi phạm luật pháp quốc tế của Trung Quốc trước công luận quốc tế, qua đó làm cho dư luận thế giới thấy rõ lẽ phải và chính nghĩa của Việt Nam, tranh thủ sự đồng tình, ủng hộ của Cộng đồng ASEAN và các nước trên thế giới. Các cơ quan thông tin đại chúng chủ động định hướng dư luận xã hội và đấu tranh phòng chống có hiệu quả các luận điệu xuyên tạc, “chủ động đấu tranh... ngăn chặn, phản bác những thông tin và luận điệu sai trái”²³.

Trong cuộc đấu tranh lâu dài, khó khăn và phức tạp bảo vệ chủ quyền Việt Nam ở hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa, công tác thông tin, tuyên truyền trên báo chí là mặt trận có ý nghĩa đặc biệt quan trọng nhằm nâng cao nhận thức nhân dân, giáo dục ý thức cho thế hệ trẻ, tranh thủ sự đồng tình, ủng hộ của cộng đồng quốc tế, đấu tranh phản bác các luận điệu xuyên tạc, củng cố niềm tin vào công lý, lẽ phải và chính nghĩa. Việt Nam có đầy đủ cơ sở pháp lý và bằng chứng lịch sử khẳng định chủ quyền đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

20. Hồ Chí Minh: *Toàn tập* (xuất bản lần thứ ba), t. 8 (1953 - 1954), Nxb CTQG - Sự Thật, H, 2011, tr.490 - 491.

21. *Sđđ*, t. 13 (1961 - 1962), tr. 466.

22. *Chủ quyền Việt Nam ở Biển Đông trên báo Đảng*, Nxb Đà Nẵng, 2015, tr.17.

23. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb CTQG, H, 2016, tr.148.